

Utlåtande om behovet av MKB-förfarande för Pensarin Taimens Oy:s fiskodlingsanläggningar

599/11.01.00/2021

Bygg- och miljönämnden 16.06.2021 § 118

Beredrare

Miljövärdinspektör Petri Huovila, tfn 050 464 6866

FöredragandeMiljövärdschef Carl-Sture Österman, tfn 044 458 5927
förnamn.efternamn@pargas.fi

I NTM-centralen i Egentliga Finland pågår en behovsprövning som gäller tillämpningen av en bedömning enligt MKB-lagen (lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning 252/2017). Behovsprövningen gäller Pensarin Taimen Oy:s (Nordic Fish Oy:s koncernbolag) projekt för att centralisera och utvidga en fiskodlingsanläggning i Gulskär- och Svinöområdet i Pensar by. Bolaget har för tillfället ett miljötillstånd för anläggningen i Gulskär beviljat av regionförvaltningsverket i Södra Finland 9.2.2013 och ett miljötillstånd för en fiskyngelodling norr om Svinö beviljat av regionförvaltningsverket i Södra Finland 19.12.2013.

Enligt projektplanen för fiskodlingen som Pensarin Taimen Oy lämnat in vill man centralisera och utvidga fiskodlingsverksamheten samt förena miljötillstånden så att hela produktionen skulle centraliseras till Gulskär, och Svinö skulle i fortsättningen endast användas som vinterförvaringsplats för fiskarna. Bolaget har för avsikt att ansöka om ett nytt odlingstillstånd med tillhörande vinterförvaring.

NTM-centralen begär ett utlåtande om behovet av att tillämpa MKB-förfarande av stadens miljövärdmyndighet. (Placeringen av de nuvarande odlingsbassängerna och den nya bassängparken syns i bilagan.)

Pensarin Taimens gällande verksamhetstillstånd har hittills möjliggjort följande produktionsmängder: Gulskär 55 000 kg tillväxt, Svinö 100 000 kg tillväxt. Fodret som används för produktionen har fått innehålla högst 1 350 kg/a fosfor (P) och högst 10 400 kg/a kväve (N). De beräknade utsläppen i vattendraget har på anläggningen vid Svinö uppgått till 460 kg fosfor och 4 000 kg kväve per år. Den motsvarande belastningen av vattendraget på anläggningen vid Gulskär har uppgått till ca 270 kg fosfor och 2 000 kg kväve per år. Det har funnits två fiskbassänger på anläggningen vid Gulskär och fyra bassänger på anläggningen vid Svinö. (Flygbild över den nuvarande situationen som bilaga.) Havsområdets miljö har följts upp i årtal genom flera olika undersökningar i enlighet med det gemensamma kontrollprogrammet för fiskodlingsanläggningar. (Exempel på provtagningsställen som bilaga.)

Enligt den nya projektplanen centraliseras de befintliga anläggningarna vid Svinö och Gulskär till Gulskär. Odlingen kommer att ske i ett vattenområde på 4 hektar som sökanden arrenderar. Arrendeavtalet med Pensar Fiskelag gäller i 10 år. Odlingområdet är större än tidigare och dess läge en aning längre bort från

Gulskär. Vid Gulskär placeras 10 stycken nätbassänger med en omkrets på 70 meter (arealen av en bassäng är 389 m², djupet 5 meter och volymen 1 947 m³). Vattendjupet i området är i genomsnitt ca 22–26 meter. Svinö skulle även i fortsättningen fungera som vinterförvaringsplats och där skulle utrymmesbehovet vara fem motsvarande bassänger.

Produktionen utökas. Efter att anläggningarna centraliserats kommer tillväxten av fisken på anläggningen vid Gulskär att vara maximalt ca 300 000 kg per år, vilket kräver nästan samma mängd foder, alltså 300 000 kg. Foderkoefficienten under en genomsnittlig odlingsperiod beräknas vara 1,0. Fosforhalten av fodret som används för odlingen beräknas vara ca 0,82 % och kvävehalten ca 6,5 %. Fodren som används för odlingen är huvudsakligen fiskråvaror från Östersjön. Fiskodlingen i bassänger sker huvudsakligen i maj-oktober så längden på den egentliga odlingsperioden är ca 150 dygn. I november transporteras en del av odlingsbassängerna till sundet vid Svinö för vinterförvaring.

Tillstånd för den nya centraliserade och utvidgade odlingsverksamheten söks som "utsläppsbaserad" så att fosforbelastningen under odlingsperioden i maj-november skulle vara högst 1 263 kg och kvävebelastningen högst 11 240 kg. Under vinterförvaringsperioden i december-april skulle fosforbelastningen vara ca 50 kg och kvävebelastningen ca 411 kg.

Bedömning av ärendet

Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) tillämpas på projekt som kan antas medföra betydande miljökonsekvenser. På fiskodlingsanläggningar i havsområden tillämpas lagen om fiskens tillväxt är minst 1 000 000 kg per år. Bedömningsförfarandet tillämpas dessutom i enskilda fall när ett projekt kan antas, även med de sammantagna konsekvenserna av olika projekt, till sin natur och omfattning medföra betydande miljökonsekvenser som definieras skilt i lagen.

I Pensarin Taimens projektplan har projektet och dess konsekvenser presenterats på ett omfattande sätt. I sammanfattningen av utredningen över projektplanen som utarbetats av planerings- och konsulteringsbolaget AFRY ÅF Pöyry konstateras det att "*fiskodlingsanläggningen vid Gulskär som Pensarin Taimen Oy planerar att koncentrera och utvidga ligger enligt den nationella planen för lokaliseringstyrning av vattenbruket i ett område som lämpar sig för fiskodling på ett tillfredsställande sätt och där man kan centralisera fiskodling. I strömningsmodeller som utarbetats i samband med den nationella planen för lokaliseringstyrning av vattenbruket har det beräknats att man i området kunde placera anläggningar på 400–600 ton. Den planerade odlingsmängden i Pensarin Taimens projekt är 300 ton per år. Projektets effekt på mängden näringsämnen och alger i havsområdet är på basis av granskningen av modellen liten. Ökningar i näringsämneshalter utanför odlingsområdets omedelbara närhet kan inte konstateras analytiskt eller åtskiljas från andra faktorer som orsakar variationer i vattenkvaliteten i området. Ökningen av a-klorofyllen som tyder på ökning av näringsämnen och alger är enligt modellen även i närområdet < 1 % av gränsvärdena för en god och tillfredsställande ekologisk status. Vattendragets tålighet riskerar på basis av granskningarna av modellen inte att överskridas som en följd av projektet.*"

När projektet bedöms som helhet kan det konstateras att flyttandet av den egentliga odlingsverksamheten från odlingsanläggningen vid Svinö är en seger för skyddet av vattenmiljön. De sammanlagda totala utsläppen från fiskodling i området stiger förvisso, men placeringen av produktionsanläggningen vid Gulskär främjar betydligt spridningen av belastningen och utspädningen till större områden. Även i de föränderliga klimatförhållandena kan odlingsförhållandena vid Gulskär anses vara bättre. Projektet bedöms inte orsaka olägenhet för människornas levnadsförhållanden, hälsa och trivsel eller rekreationsanvändning. Det väsentliga i ärendet är att produktionsstället vid Gulskär i den nationella för lokaliseringsstyrning av vattenbruket fastställts som ett lämpligt ställe för fiskodling. Även Luke har sedermera bedömt odlingsplatsen vid Gulskär med hjälp av en så kallad FINFA-lägesanalys. I bedömningen fanns 10 kriterier med (bland annat djup, öppenhet, ekologiskt sett viktiga områden, Natura-områden, ekologisk statusklassificering och tätheten av fritidsbosättningen). På basis av analysen placerar sig odlingsplatsen vid Gulskär i den nästbästa kvalitetsklassen.

Kompletterande material Karta över placeringen av odlingsbassängerna
Flygbild över den nuvarande situationen
Exempel på undersökningspunkter

Förslag Bygg- och miljönämnden framför som sin åsikt att den inte anser det vara nödvändigt att tillämpa en separat bedömning i enlighet med MKB-lagen på Pensarin Taimen Oy:s projektplan om att centralisera och utvidga sin verksamhet, eftersom

1. verksamhetens omfattning (300 000 kg) är mindre än 1/3 av gränsvärdet enligt MKB-lagen (1 000 000 kg);
2. den planerade platsen för centraliseringen av produktionen redan i den nationella planen för lokaliseringsstyrning av vattenbruket konstaterats vara lämplig för placering av en odlingsanläggning av denna storlek;
3. verksamhetsstället enligt den FINFA-lägesanalys som Luke genomfört ligger i ett område i den nästbästa kvalitetsklassen.

Enligt nämndens uppfattning skulle tillämpningen av MKB-lagen inte medföra mer sådan information som inte redan är tillgänglig.

Beslut Förslaget godkändes.

Delgivning NTM-centralen i Egentliga Finland